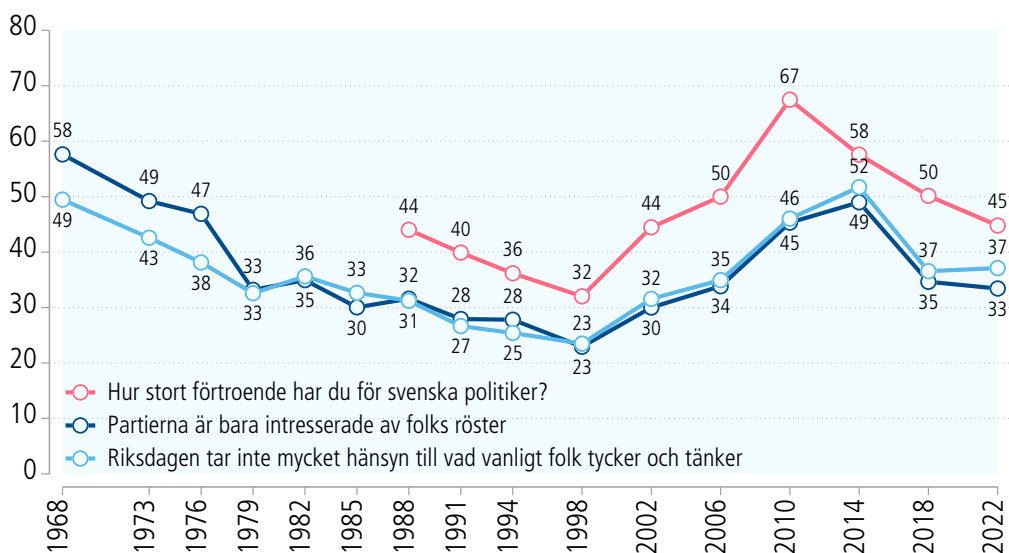

Politiskt förtroende 1968–2022

Förtroende är en grundpelare för ett demokratiskt samarbete. I valundersökningarna har vi mätt förtroende sedan 1968 på ett jämförbart sätt. Frågorna såg något annorlunda ut när förtroende först började mätas och ställdes då genom två negativt formulerade frågor. Den vanligare frågeformuleringen att mäta förtroende med en mer direkt frågeformulering börjar 1988, då respondent själv tolkar vad som anses med förtroende. I de äldre frågorna räknas de med förtroende till andelarna som inte instämmer i de negativa påståendena jämfört med senare mätteknik då respondenter instämmer i om de har förtroende för institutioner. Över lag följer dessa mättekniker liknande trendmönster.

Vad vi ser i Sverige är att mätningarna är samstämmiga när det gäller huvudtrenderna: förtroendet för partier och politiker föll från 1960-talet och nådde sin absoluta bottennivå i samband med 1998 års val. Därefter har förtroende-nivåerna enligt den nyare mer direkta frågan angående förtroende för politiker vänt i positiv riktning och nådde en ny högstanivå i samband med 2010 års val. Till skillnad från den äldre frågetekniken med annan formulering ser vi en fortsatt uppgång i förtroende fram till 2014 innan liknande nedgång.

Figur 1 Andel som har förtroende i två negativt formulerade frågor från 1968 om partier och riksdagsledamöter och en direkt ställd fråga för förtroendet för politiker från 1988 till 2022 (procent).

Källa: Svenska valundersökningar 1968–2022.

Kommentar: Frågorna lyder: "Allmänt sett: Hur stort förtroende har du för svenska politiker" och "Vad anser du om följande påståenden? Instämmer du med påståendet eller är du av motsatt åsikt?", "Partierna är bara intresserade av folks röster, men inte av deras åsikter" och "De som sitter i riksdagen och beslutar tar inte mycket hänsyn till vad vanligt folk tycker och tänker". Alla frågor har svarsalternativen "instämmer helt", "instämmer i stort sett", "i stort sett motsatt åsikt" & "helt motsatt åsikt". För de två negativt formulerade frågorna i grafen ovan är de som inte instämmer med påståenden och som svarat "I stort sett motsatt åsikt" och "helt motsatt åsikt" i uträkningen av de med förtroende. För frågan förtroende för politiker räknas de som har svarat "instämmer helt" och "instämmer i stort sett". Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan med giltiga svarsalternativ vid respektive undersökningstillfälle. Respondenter som uppgett "Vet inte/vill ej svara" eller hoppat över frågan har utelämnats. Läs mer om politikerförtroende på [Valforskningsprogrammet](#) hemsida i boken [Svenska väljare](#).